

Ευρωπαϊκή
Επιτροπή

επιχειρήσεων και της κοινωνικής οικονομίας

Συνοπτική παρουσίαση
και συστάσεις

Έκκληση για δράση της ομάδας
εμπειρογνομόνων της Επιτροπής για την
κοινωνική επιχειρηματικότητα (GECES)

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2016

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την GECES, μπορείτε να επικοινωνήσετε με την: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Αγοράς, Βιομηχανίας, Επιχειρηματικότητας και ΜΜΕ Μονάδα F.2: GROW-SOCIAL-ENTERPRISE@EC.EUROPA.EU

Δικτυακός τόπος GECES: http://ec.europa.eu/growth/sectors/social-economy/enterprises/expert-groups_en

Η Europe Direct είναι μια υπηρεσία που σας βοηθά να βρείτε απαντήσεις στα ερωτήματά σας για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αριθμός ατελούς κλήσης (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Οι πληροφορίες παρέχονται δωρεάν, όπως και οι περισσότερες κλήσεις (ενδέχεται όμως κάποιος τηλεπικοινωνιακός φορέας, τηλεφωνικοί θάλαμοι ή ξενοδοχεία να σας χρεώσουν).

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ωστόσο, αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις των συντακτών και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτό.

Ούτε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ούτε οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο το οποίο ενεργεί εξ ονόματός της φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε πιθανή χρήση των κατωτέρω πληροφοριών. Η παρούσα έκθεση δεν συνεπάγεται ευθύνη των χρηματοπιστωτικών οργανισμών που αναφέρονται σε αυτήν.

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2016

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή, εφόσον γίνεται μνεία της πηγής. Τυπώθηκε στο Βέλγιο, 2016

Η κοινωνική οικονομία και οι κοινωνικές επιχειρήσεις αποτελούν έναν εντελώς νέο τρόπο δραστηριοποίησης στον επιχειρηματικό τομέα και, ως εκ τούτου, έχουν τη δυνατότητα να μεταβάλουν ριζικά το κοινωνικοοικονομικό τοπίο. Οι νέες τάσεις τα τελευταία χρόνια έχουν οδηγήσει στην ανάπτυξη μιας συνεργατικής, κυκλικής οικονομίας, η οποία με τη σειρά της έχει δημιουργήσει ευκαιρίες για την επέκταση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας στην Ευρώπη. Η κοινωνική οικονομία και οι κοινωνικές επιχειρήσεις διαδραματίζουν ολοένα και περισσότερο εξέχοντα ρόλο, κυρίως χάρη στην ικανότητά τους να προσφέρουν λύσεις σε ορισμένες από τις σημαντικότερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει σήμερα η Ευρώπη, και ειδικότερα στην ανάγκη να ενισχυθεί η βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς καθώς και η δημιουργία θέσεων εργασίας. Παράλληλα, ανταποκρίνονται σε περισσότερο στοχευμένες προκλήσεις, όπως η προσφυγική κρίση, η υποβάθμιση του περιβάλλοντος και η ανάγκη μεγαλύτερης προώθησης της ισότητας των φύλων.

Η παρούσα έκθεση της ομάδας εμπειρογνομόνων της Επιτροπής για την κοινωνική επιχειρηματικότητα (GECES) αποτελεί μια **έκκληση για δράση** προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα κράτη μέλη και τους οργανισμούς κοινωνικής επιχειρηματικότητας.

Προβάλλει επιχειρήματα υπέρ ενός **ευρωπαϊκού σχεδίου δράσης για την κοινωνική οικονομία και τις κοινωνικές επιχειρήσεις**, το οποίο θα δώσει νέα ώθηση στην προαγωγή ενός **ευνοϊκού περιβάλλοντος** για την άνθηση των κοινωνικών επιχειρήσεων και της κοινωνικής οικονομίας, με θεμέλιο **βασικές αξίες** τους, όπως η δημοκρατική διακυβέρνηση, η επίδραση στην κοινωνία, η καινοτομία, η επανεπένδυση των κερδών ή η κεντρική θέση που αποδίδεται στον άνθρωπο εντός της οικονομίας. Στο πλαίσιο αυτό, οι κοινωνικές επιχειρήσεις και η κοινωνική οικονομία θα έχουν ακόμη μεγαλύτερο αντίκτυπο στην **αντιμετώπιση των προκλήσεων** που επισημάνθηκαν ανωτέρω και θα συμβάλουν στη δημιουργία μιας κοινωνίας στην Ευρώπη που θα χαρακτηρίζεται από μεγαλύτερη κοινωνική δικαιοσύνη.

Σύμφωνα με την εντολή της GECES, οι συστάσεις επικεντρώνονται κυρίως στις κοινωνικές επιχειρήσεις. Ωστόσο, σε πολλές περιπτώσεις οι συστάσεις αφορούν τους οργανισμούς της κοινωνικής οικονομίας γενικότερα.

Στην έκθεση προτείνεται **σειρά βασικών συστάσεων** προς τους φορείς χάραξης πολιτικής για την υποστήριξη της ανάπτυξης των **κοινωνικών επιχειρήσεων και της κοινωνικής οικονομίας** ως μοχλού της εποικοδομητικής οικονομικής ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς. Η έκθεση διαρθρώνεται γύρω από **τέσσερις βασικούς θεματικούς τομείς**.

Στον πρώτο από τους τομείς αυτούς εξετάζονται οι τρόποι με τους οποίους μπορεί να επιτευχθεί **αποτελεσματική αύξηση της προβολής και της αναγνώρισης των κοινωνικών επιχειρήσεων** και να προαχθεί η καλύτερη κατανόηση της έννοιας της κοινωνικής επιχείρησης. Διατυπώνονται τρεις συστάσεις επί αυτού. Η πρώτη σύσταση καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα κράτη μέλη και τους οργανισμούς κοινωνικής επιχειρηματικότητας να συγκεντρώσουν ισχυρότερα στοιχεία που να αποδεικνύουν την προστιθέμενη αξία των κοινωνικών επιχειρήσεων και να τα προβάλουν με αποτελεσματικότερο τρόπο, μέσω δράσεων στις οποίες περιλαμβάνονται η συλλογή δεδομένων, η από κοινού δημιουργία μιας επικοινωνιακής στρατηγικής για ολόκληρη την Ένωση, η ανταλλαγή τεχνογνωσίας και εργαλείων για τη διαχείριση του κοινωνικού αντίκτυπου και η ανάπτυξη καλύτερων ικανοτήτων για τη

διάδοση της κοινωνικής αξίας που δημιουργούν οι κοινωνικές επιχειρήσεις. Κατά δεύτερον, προκειμένου να καλλιεργηθεί μια περισσότερο δυναμική και συντονισμένη κοινότητα κοινωνικών επιχειρήσεων, η έκθεση συνιστά να αναπτυχθούν ποικιλόμορφα και συμμετοχικά δίκτυα εκπροσώπησης που καθιστούν δυνατή την αξιοποίηση των συνεργειών, προωθώντας παράλληλα την αμοιβαία μάθηση. Τα δίκτυα αυτά θα μπορούσαν να εκπροσωπούν τις κοινωνικές επιχειρήσεις σε επίπεδο ΕΕ και να προωθούν ένα πνεύμα συνδιαμόρφωσης των πολιτικών που εστιάζουν στην κοινωνική οικονομία και στις κοινωνικές επιχειρήσεις. Τέλος, προκειμένου να ενισχυθεί ο ρόλος της κοινωνικής επιχειρηματικότητας στη δημόσια πολιτική και στις δημόσιες δράσεις σε όλα τα επίπεδα, η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και τις τοπικές και περιφερειακές αρχές τους, θα πρέπει να ενσωματώσει τη διάσταση της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων σε όλες τις συναφείς πολιτικές, τα προγράμματα και τις πρακτικές. Στις στοχευμένες δράσεις για την επίτευξη του σκοπού αυτού συγκαταλέγονται η συμμετοχή των κοινωνικών επιχειρήσεων ως επιλέξιμων οντοτήτων σε όλα τα σχετικά ευρωπαϊκά προγράμματα χρηματοδότησης, η προώθηση της συμμετοχής της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων σε συναφή ευρωπαϊκά προγράμματα κινητικότητας και η προώθηση της αμοιβαίας μάθησης και της ανάπτυξης ικανοτήτων μεταξύ των περιφερειακών και των τοπικών αρχών με γνώμονα την ανάπτυξη ολοκληρωμένων στρατηγικών υποστήριξης.

Ο δεύτερος θεματικός τομέας της έκθεσης επικεντρώνεται στην **ανάπτυξη ενός ευρωπαϊκού οικονομικού περιβάλλοντος το οποίο θα διευκολύνει την πρόσβαση της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση**. Οι συστάσεις σε αυτόν τον τομέα εστιάζουν στις ανάγκες ανάπτυξης ικανοτήτων, στις ανάγκες χρηματοδότησης και στις ανάγκες υποδομών των κοινωνικών επιχειρήσεων. Συγκεκριμένα, συνιστάται να διατεθούν περισσότεροι πόροι σε προγράμματα κατάρτισης, φυτώρια επιχειρήσεων και ενδιάμεσους φορείς που παρέχουν υποστήριξη ειδικά προσαρμοσμένη.

ανάλογα με τις ανάγκες για την ανάπτυξη ικανοτήτων, βοηθώντας με αυτόν τον τρόπο τις κοινωνικές επιχειρήσεις να αναπτύξουν τις διαχειριστικές δεξιότητές τους και να επιτύχουν οικονομική βιωσιμότητα. Ορισμένα μέτρα για την προσέλκυση περισσότερης και καταλληλότερης χρηματοδότησης για τις κοινωνικές επιχειρήσεις είναι: η ευαισθητοποίηση της ευρύτερης κοινότητας φορέων χρηματοδότησης σχετικά με τους τρόπους χρηματοδότησης των κοινωνικών επιχειρήσεων, η ανάπτυξη ικανοτήτων στους κόλπους της «κοινότητας δημιουργίας αντίκτυπου», η βελτίωση της καταλληλότητας των κοινωνικών επενδύσεων, η ελάφρυνση των κανονιστικών εμποδίων και η χαρτογράφηση των υφιστάμενων φορολογικών κινήτρων που συνδέονται με τις επενδύσεις στην κοινωνική επιχειρηματικότητα με γνώμονα τη διάδοση βέλτιστων πρακτικών. Η δημόσια χρηματοδότηση θα πρέπει να συνεχίσει να διοχετεύεται σε κοινωνικές επιχειρήσεις και να χρησιμοποιείται επίσης για την κινητοποίηση ιδιωτικών κεφαλαίων, μέσω επενδύσεων για τη χρηματοδότηση κοινωνικών επιχειρήσεων με παράλληλη ελαχιστοποίηση των σχετικών κινδύνων, καθώς και μέσω της δημιουργίας κατάλληλων δομών διακυβέρνησης.

Για να διευκολυνθεί η ανάπτυξη ενός οικοσυστήματος εντός του οποίου μπορούν να αναπτυχθούν πλήρως οι κοινωνικές επιχειρήσεις, έχει διατυπωθεί σειρά βασικών συστάσεων σχετικά με το **νομικό περιβάλλον και την πρόβλεψη νομικών και κανονιστικών πλαισίων για την ενθάρρυνση της δημιουργίας και της ανάπτυξης της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων**. Σε αυτόν τον τομέα, συνιστάται να προτείνει η Επιτροπή ένα μη δεσμευτικό νομικό μέτρο που θα συνδράμει

τα κράτη μέλη στον σχεδιασμό κατάλληλου πλαισίου για την υποστήριξη της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων. Επιπλέον, θα πρέπει να ενθαρρυνθεί η ανάπτυξη διασυνοριακών δραστηριοτήτων από τις αλληλασφαλιστικές οργανώσεις και τους συνεταιρισμούς ώστε να έχουν τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν στο έπακρο το δυναμικό της εσωτερικής αγοράς για την επέκταση των δραστηριοτήτων τους. Οι αγοραστές του δημόσιου τομέα θα πρέπει επίσης να αξιοποιούν στον βέλτιστο βαθμό τους νέους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και να ενσωματώνουν κοινωνικές πτυχές στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων. Η τελική σύσταση της έκθεσης για τη βελτίωση του νομικού περιβάλλοντος καλεί τους φορείς χάραξης πολιτικής να αυξήσουν την ευαισθητοποίηση σχετικά με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις και τον αντίκτυπό τους στις κοινωνικές επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος.

Στην τελική ενότητα της έκθεσης εξετάζονται μέτρα για την **υποστήριξη της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων προκειμένου να αξιοποιήσουν το δυναμικό που διαθέτουν ως σημαντικοί μοχλοί της δίκαιης οικονομικής ανάπτυξης χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς**. Με τα εν λόγω μέτρα επιδιώκεται η αύξηση της στήριξης της ΕΕ για τις κοινωνικές επιχειρήσεις στο πλαίσιο της διεθνούς ανάπτυξης, με γνώμονα την

επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης μετά το 2015. Λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους αυτούς, η Επιτροπή/Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (EYED) θα πρέπει, μέσω του προσεχούς κύκλου προγραμμάτων της για τη διεθνή ανάπτυξη, να συνεισφέρει στη σημαντική αύξηση των πληροφοριών ανοιχτής πηγής σχετικά με την κοινωνική οικονομία και τις κοινωνικές επιχειρήσεις. Επιπλέον, η Επιτροπή θα πρέπει να αναλάβει ηγετικό ρόλο στην ενθάρρυνση της παγκόσμιας συνεργασίας για την υποστήριξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, ενεργώντας ως πόλος συγκέντρωσης της αγοράς και ενθαρρύνοντας την ανταλλαγή γνώσεων. Επιπροσθέτως, η Ευρωπαϊκή Ένωση και η EYED, αφού εντοπίσουν τις αλληλεπικαλύψεις και τις ελλείψεις στη χρηματοδότηση, θα πρέπει να ενσωματώσουν την παροχή υποστήριξης ειδικά προσαρμοσμένης ανάλογα με τις ανάγκες σε όλες τις υφιστάμενες και μελλοντικές πολιτικές και πρωτοβουλίες για την προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης, με στόχο την οικοδόμηση υποστηρικτικών οικοσυστημάτων για τις κοινωνικές επιχειρήσεις.

Οι παρούσες συστάσεις απευθύνονται στην **Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στα κράτη μέλη της ΕΕ (συμπεριλαμβανομένων των τοπικών και περιφερειακών αρχών τους) και σε τρίτες χώρες, καθώς και στην κοινότητα των κοινωνικών επιχειρήσεων**. Παρέχουν σαφή καθοδήγηση σχετικά με τους τρόπους με τους οποίους μπορεί να αυξηθεί η προβολή των κοινωνικών επιχειρήσεων και να εξασφαλιστεί η πρόσβασή τους στη χρηματοδότηση που χρειάζονται για να αναπτυχθούν, και παράλληλα να δημιουργηθεί ένα ευνοϊκό περιβάλλον εντός του οποίου η κοινωνική οικονομία και οι κοινωνικές επιχειρήσεις να μπορούν να εξελιχθούν περαιτέρω, βασιζόμενες στις βέλτιστες πρακτικές της ΕΕ και στη συσσωρευμένη πείρα των εκπροσώπων των κρατών μελών και των κοινωνικών επιχειρηματιών. Υιοθετώντας αυτή την ολοκληρωμένη προσέγγιση, η έκθεση αποσκοπεί στη δημιουργία των απαραίτητων προϋποθέσεων που θα δώσουν στην κοινωνική οικονομία και στις κοινωνικές επιχειρήσεις τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν πλήρως το δυναμικό τους ως κινητήριες δυνάμεις οικονομικής ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς και πραγματικά εποικοδομητικής κοινωνικής ανάπτυξης στην Ευρώπη και σε ολόκληρο τον κόσμο.

Η γενική έκθεση της GECEs περιλαμβάνει 13 συστάσεις για συγκεκριμένες δράσεις με στόχο την αντιμετώπιση των ζητημάτων που εμποδίζουν επί του παρόντος τις κοινωνικές επιχειρήσεις να αξιοποιήσουν στο έπακρο το δυναμικό τους. Οι εν λόγω συστάσεις παρουσιάζονται στη συνέχεια.

Ενέργειες για την αύξηση της προβολής, της αναγνώρισης και της ταυτότητας

Σύσταση 1 : Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα κράτη μέλη και οι οργανισμοί κοινωνικής επιχειρηματικότητας θα πρέπει να συγκεντρώσουν ισχυρότερα στοιχεία που να αποδεικνύουν την προστιθέμενη αξία των κοινωνικών επιχειρήσεων και να τα προβάλλουν με αποτελεσματικότερο τρόπο. Οι σχετικές δράσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν τα εξής:

- Συλλογή συστηματικών δεδομένων και απόδοση προτεραιότητας στην έρευνα όσον αφορά την οικονομική και κοινωνική σημασία, συμπεριλαμβανομένων των δυνατοτήτων απασχόλησης, και τη δυναμική των κοινωνικών επιχειρήσεων (κράτη μέλη, Επιτροπή).
- Συνδιαμόρφωση επικοινωνιακής στρατηγικής για ολόκληρη την ΕΕ (Επιτροπή σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και τους οργανισμούς κοινωνικής επιχειρηματικότητας).
- Ανταλλαγή τεχνογνωσίας και εργαλείων σχετικά με την κοινωνική προστιθέμενη αξία, συμπεριλαμβανομένων των εργαλείων διαχείρισης του κοινωνικού αντίκτυπου (Επιτροπή, κράτη μέλη, οργανισμοί κοινωνικής επιχειρηματικότητας).
- Ανάπτυξη καλύτερων ικανοτήτων για τη διάδοση της κοινωνικής αξίας που δημιουργείται (οργανισμοί κοινωνικής επιχειρηματικότητας).

Σύσταση 2 : Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα κράτη μέλη, οι περιφερειακές και τοπικές αρχές και οι οργανισμοί κοινωνικής επιχειρηματικότητας θα πρέπει να καλλιεργήσουν μια περισσότερο δυναμική και συντονισμένη κοινότητα κοινωνικών επιχειρήσεων. Οι σχετικές δράσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν τα εξής:

- Ανάπτυξη έγκυρων, ποικιλόμορφων και συμμετοχικών δικτύων εκπροσώπησης που θα ενθαρρύνουν τις συνέργειες, την αμοιβαία μάθηση και τον συντονισμό (οργανισμοί κοινωνικής επιχειρηματικότητας).
- Υποστήριξη της εκπροσώπησης της κοινότητας κοινωνικών επιχειρήσεων σε επίπεδο ΕΕ (Επιτροπή σε συνεργασία με τους οργανισμούς κοινωνικής επιχειρηματικότητας και τα κράτη μέλη).
- Προώθηση πνεύματος συνδιαμόρφωσης πολιτικών με τις κοινωνικές επιχειρήσεις και τις οργανώσεις εκπροσώπησης τους (κράτη μέλη).

Σύσταση 3: Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη, καθώς και οι τοπικές και περιφερειακές αρχές τους, θα πρέπει να ενσωματώσουν τη διάσταση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας στις σχετικές

πολιτικές, τα προγράμματα και τις πρακτικές. Θα πρέπει να πραγματοποιούν διαβουλεύσεις και να συνεργάζονται στον μέγιστο δυνατό βαθμό με τις κοινωνικές επιχειρήσεις για τη δημιουργία νέων πολιτικών και δράσεων. Οι οργανισμοί κοινωνικής επιχειρηματικότητας θα πρέπει να προωθούν και να αξιοποιούν ενεργά αυτές τις ευκαιρίες. Οι σχετικές δράσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν τα εξής:

- Ένταξη των κοινωνικών επιχειρήσεων ως επιλέξιμων οντοτήτων σε όλα τα σχετικά ευρωπαϊκά προγράμματα χρηματοδότησης και συνεκτίμηση των διαστάσεων της κοινωνικής επιχειρηματικότητας στην υλοποίηση και την παρακολούθηση των πρωτοβουλιών πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ (Ευρωπαϊκή Επιτροπή)
- Προαγωγή της συμμετοχής των κοινωνικών επιχειρήσεων σε σχετικά ευρωπαϊκά προγράμματα κινητικότητας (Ευρωπαϊκή Επιτροπή)
- Προώθηση της αμοιβαίας μάθησης και της ανάπτυξης ικανοτήτων μεταξύ των περιφερειακών/τοπικών αρχών με γνώμονα την ανάπτυξη ολοκληρωμένων στρατηγικών για τη στήριξη των κοινωνικών επιχειρήσεων (Ευρωπαϊκή Επιτροπή και κράτη μέλη)
- Εφαρμογή κοινωνικών κριτηρίων στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων (Ευρωπαϊκή Επιτροπή)

Βελτίωση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση

Σύσταση 4: Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν περισσότερους πόρους σε προγράμματα κατάρτισης, φυτώρια επιχειρήσεων και ενδιάμεσους φορείς που παρέχουν υποστήριξη ειδικά προσαρμοσμένη ανάλογα με τις ανάγκες σε κοινωνικές επιχειρήσεις στον τομέα της ανάπτυξης ικανοτήτων, η οποία είναι απαραίτητη για την ανάπτυξη των διαχειριστικών τους δεξιοτήτων και για την ενθάρρυνση της οικονομικής βιωσιμότητάς τους. Οι σχετικές δράσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν τα εξής:

- Ενίσχυση της υποστήριξης, σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, για δίκτυα/πλατφόρμες που συνδέουν άτομα (συμπεριλαμβανομένων συμβούλων και εμπειρογνομόνων που εργάζονται αφιλοκεδώς) με κοινωνικές επιχειρήσεις που χρειάζονται ανάπτυξη ικανοτήτων, καθώς και για συστήματα επιβράβευσης για τις κοινωνικές επιχειρήσεις (Επιτροπή)
- Θέσπιση πανευρωπαϊκού προγράμματος επενδύσεων και χρηματοδότησης της ανάπτυξης ικανοτήτων, το οποίο θα βοηθά τις κοινωνικές επιχειρήσεις να φτάσουν στο στάδιο της επενδυτικής ετοιμότητας παρέχοντας χρηματοδότηση για την υποστήριξη που παρέχεται στον τομέα της ανάπτυξης ικανοτήτων από επιλεγμένους παρόχους υπηρεσιών (Επιτροπή)
- Χρηματοδότηση ειδικών φυτωρίων/επιταχυντών για κοινωνικές επιχειρήσεις και ενδιάμεσων φορέων που παρέχουν κατάρτιση και ανάπτυξη ικανοτήτων σε κοινωνικές επιχειρήσεις (κράτη μέλη)

- Χρήση των ΕΔΕΤ για τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων ανάπτυξης ικανοτήτων σε επίπεδο κρατών μελών (κράτη μέλη).

Σύσταση 5: Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα κράτη μέλη και οι οργανισμοί της κοινότητας χρηματοδότησης των κοινωνικών επιχειρήσεων θα πρέπει να εφαρμόσουν συγκεκριμένα μέτρα για τη μόχλευση και προσέλκυση περισσότερης και καταλληλότερης χρηματοδότησης για τις κοινωνικές επιχειρήσεις. Οι σχετικές δράσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν τα εξής:

- Προώθηση, κατάρτιση, καθοδήγηση και ευαισθητοποίηση της ευρύτερης κοινότητας χρηματοδότησης (ιδιωτικών και δημόσιων φορέων) σχετικά με τους τρόπους χρηματοδότησης των κοινωνικών επιχειρήσεων (οι οργανισμοί της κοινότητας χρηματοδότησης κοινωνικών επιχειρήσεων θα πρέπει να συγκεντρώσουν τις βέλτιστες πρακτικές και η Επιτροπή να αναλάβει τη διάδοσή τους).
- Ανάπτυξη ικανοτήτων στους κόλπους της «κοινότητας δημιουργίας αντίκτυπου» που κατανοεί και χρηματοδοτεί ενεργά τις κοινωνικές επιχειρήσεις, ώστε οι ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί της κοινωνικής οικονομίας να μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες των κοινωνικών επιχειρήσεων.
- Βελτίωση των κριτηρίων καταλληλότητας των επενδύσεων στην κοινωνική επιχειρηματικότητα, ώστε να αυξηθεί η εισροή κονδυλίων στις κοινωνικές επιχειρήσεις (Επιτροπή και κράτη μέλη).
- Κατάρτιση ή ελάφρυνση των κανονιστικών εμποδίων τα οποία αντιμετωπίζουν τόσο οι ιδιώτες που χρηματοδοτούν την κοινωνική επιχειρηματικότητα όσο και οι ίδιες οι κοινωνικές επιχειρήσεις (Επιτροπή).
- Χαρτογράφηση των διαφόρων υφιστάμενων φορολογικών κινήτρων που συνδέονται με τις επενδύσεις στην κοινωνική επιχειρηματικότητα με στόχο τη διάδοση βέλτιστων πρακτικών (Επιτροπή και κράτη μέλη).

Σύσταση 6 : Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνεχίσουν να διοχετεύουν δημόσιους πόρους στην κοινωνική επιχειρηματικότητα και να χρησιμοποιούν τη δημόσια χρηματοδότηση για την κινητοποίηση ιδιωτικών κεφαλαίων μέσω επενδύσεων σε φορείς χρηματοδότησης κοινωνικών επιχειρήσεων με παράλληλη ελαχιστοποίηση των σχετικών κινδύνων, καθώς και μέσω της δημιουργίας κατάλληλων δομών διακυβέρνησης. Οι σχετικές δράσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν τα εξής:

- Παροχή δυνατότητας σε δημόσιους χρηματοοικονομικούς μηχανισμούς (π.χ. EaSI, ETΣΕ, Innon-Fin στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας 2020», COSME και σε άλλους μηχανισμούς που αναπτύσσονται επί του παρόντος) να ενισχύσουν τους όγκους της χρηματοδότησης και να βελτιώσουν την ποιότητα της χρηματοδότησης των κοινωνικών επιχειρήσεων (Επιτροπή), καθώς και να επενδύσουν στην κοινωνική επιχειρηματικότητα και σε ειδικούς ενδιάμεσους φορείς (κράτη μέλη).
- Προγραμματισμός των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων (ΕΔΕΤ) με σκοπό τη βελτίωση της παροχής υπηρεσιών και των επενδύσεων σε κοινωνικές υποδομές υψηλής ποιότητας. Τα ΕΔΕΤ θα πρέπει να διαδραματίζουν μετασχηματιστικό ρόλο και θα πρέπει να χρησιμοποιούνται με σκοπό να συμπληρώνουν –και όχι να αντικαθιστούν– τους εθνικούς προϋπολογισμούς των κρατών μελών (Επιτροπή και κράτη μέλη).
- Διατύπωση συστάσεων προς τα κράτη μέλη για την προώθηση των κοινωνικών επενδύσεων,

συγκεκριμένα με την παροχή δημόσιας χρηματοδότησης, βάσει συντονισμένης και ολιστικής προσέγγισης, στους τομείς των κοινωνικών, υγειονομικών και εκπαιδευτικών υπηρεσιών·

- Ανάπτυξη συμπληρωματικότητας μεταξύ της δημόσιας και της ιδιωτικής χρηματοδότησης της κοινωνικής επιχειρηματικότητας μέσω της χρήσης υβριδικών μέσων (Επιτροπή και κράτη μέλη)·
- Εκπροσώπηση σημαντικών ενδιαφερόμενων φορέων του οικοσυστήματος της κοινωνικής επιχειρηματικότητας στη διακυβέρνηση συστημάτων που υποστηρίζονται από δημόσια χρηματοδότηση, όπως τα ΕΔΕΤ, και ενσωμάτωση της χρήσης των μετρήσεων αντίκτυπου (Επιτροπή).

Βελτίωση του νομικού περιβάλλοντος

Σύσταση 7: Η Επιτροπή θα πρέπει να προτείνει ένα μη δεσμευτικό νομικό μέτρο που θα συνδράμει τα κράτη μέλη στον σχεδιασμό κατάλληλου πλαισίου για την υποστήριξη της άνθισης και της επέκτασης των κοινωνικών επιχειρήσεων. Οι σχετικές δράσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν τα εξής:

- Κατάρτιση νομικής σύστασης, κατά την έννοια των Συνθηκών, που θα ορίζει τις ελάχιστες αρχές για την ενθάρρυνση και την υποστήριξη των κρατών μελών όσον αφορά τη διαμόρφωση ειδικού εθνικού πλαισίου για την ανάπτυξη των κοινωνικών επιχειρήσεων (Επιτροπή)·
- Παρακολούθηση των πολιτικών για την κοινωνική επιχειρηματικότητα στο πλαίσιο της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου της Επιτροπής με στόχο την παρακολούθηση της υλοποίησης της προαναφερθείσας νομικής σύστασης (Επιτροπή).

Σύσταση 8 : Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρύνουν τις αλληλασφαλιστικές οργανώσεις και τους συνεταιρισμούς να αναπτύξουν διασυνοριακές δραστηριότητες προκειμένου να μπορέσουν να αξιοποιήσουν στο έπακρο το δυναμικό της εσωτερικής αγοράς για την επέκταση των δραστηριοτήτων τους. Οι σχετικές δράσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν τα εξής:

- Οικονομική υποστήριξη των διασυνοριακών δραστηριοτήτων μέσω προγραμμάτων όπως το INTERREG (Επιτροπή)·
- Συλλογή βέλτιστων πρακτικών σχετικά με τα κίνητρα για την ενθάρρυνση της ανάπτυξής τους στην εσωτερική αγορά και ευρεία διάδοσή τους (Επιτροπή και κράτη μέλη).

Σύσταση 9 : Οι αγοραστές του δημόσιου τομέα θα πρέπει επίσης να αξιοποιούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους νέους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και να ενσωματώνουν κοινωνικές πτυχές στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων των συμβάσεων που ανατίθενται κατ' αποκλειστικότητα για την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη προσώπων με αναπηρία ή μειονεκτούντων προσώπων (άρθρο 20), καθώς και για υγειονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές υπηρεσίες (άρθρο 77). Οι δράσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν:

- Ενημέρωση του οδηγού της Επιτροπής «Κοινωνικές αγορές» που δημοσιεύτηκε το 2011 και παρακολούθηση των βέλτιστων πρακτικών (Επιτροπή)·
- Ανάπτυξη ειδικών προγραμμάτων ανάπτυξης ικανοτήτων και επικοινωνιακών εκστρατειών (Επιτροπή και κράτη μέλη)·
- Παροχή/ανάπτυξη ειδικής κατάρτισης για τους Ευρωπαίους δημοσίους υπαλλήλους, προκειμένου

να λαμβάνουν υπόψη τις κοινωνικές πιυχές κατά τη σύνταξη της συγγραφής υποχρεώσεων για διαδικασίες σύναψης συμβάσεων (Επιτροπή):

- Δημιουργία δικτύων για την ενθάρρυνση της συμμετοχικής διαφόρων ενδιαφερομένων στη διαδικασία (κράτη μέλη, αναθέτουσες αρχές, οργανισμοί κοινωνικής επιχειρηματικότητας).

Σύσταση 10 : Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενισχύσουν την ευαισθητοποίηση σχετικά με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις και τον αντίκτυπό τους στις κοινωνικές επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος. Οι σχετικές δράσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν τα εξής:

- Κατάρτιση ή, κατά περίπτωση, επικαιροποίηση των κατευθυντήριων γραμμών, και ειδικότερα του οδηγού για την εφαρμογή των κανόνων της ΕΕ σχετικά με τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος του 2013 (Επιτροπή και κράτη μέλη)
- Παροχή περαιτέρω κατάρτισης σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις (Επιτροπή και κράτη μέλη).

Ενθάρρυνση της διεθνούς ανάπτυξης και μεγέθυνσης

Σύσταση 11: Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή/ΕΥΕΔ θα πρέπει, μέσω του προσεχούς κύκλου προγραμμάτων της για τη διεθνή ανάπτυξη, να συνεισφέρει στη σημαντική και διαρκή αύξηση των πληροφοριών ανοιχτής πηγής σχετικά με την κοινωνική οικονομία και τις κοινωνικές επιχειρήσεις και να υποστηρίζει τα οικοσυστήματα σε παγκόσμιο επίπεδο. Οι σχετικές δράσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν τα εξής:

- Δρομολόγηση σημαντικής διαρκούς ερευνητικής πρωτοβουλίας από κοινού με άλλους ενδιαφερόμενους χορηγούς και εταιρούς, όπως ο ΟΟΣΑ και τα μέλη της Επιτροπής Αναπτυξιακής Βοήθειας του ΟΟΣΑ, το Ερευνητικό Ινστιτούτο των Ηνωμένων Εθνών για την Κοινωνική Ανάπτυξη (UNRISD), η Παγκόσμια Τράπεζα, οι εθνικές υπηρεσίες ανάπτυξης των χωρών της ΕΕ και άλλοι δημόσιοι και ιδιωτικοί χορηγοί.
- Διάθεση ειδικού προϋπολογισμού για την αξιολόγηση του αντίκτυπου νέων προγραμμάτων στήριξης της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων με στόχο να καλυφθεί η έλλειψη αξιόπιστων και σαφών αποδεικτικών στοιχείων σχετικά με τον αντίκτυπο της υποστήριξης αυτών των επιχειρήσεων στους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης. Αυτή η δράση θα πρέπει επίσης να αναληφθεί από τα κράτη μέλη.

Σύσταση 12: Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να αναλάβει ηγετικό ρόλο στην ενθάρρυνση της παγκόσμιας συνεργασίας για την υποστήριξη της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων, ενεργώντας ως πόλος συγκέντρωσης της αγοράς και αξιοποιώντας την ανταλλαγή γνώσεων. Οι σχετικές δράσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν τα εξής:

- Δρομολόγηση, εντός του 2017, μιας διαδικασίας εσωτερικής μάθησης, συντονισμού και συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων τμημάτων της Επιτροπής και της ΕΥΕΔ, το έργο της οποίας θα αφορά την ανάπτυξη υποδομών και την υποστήριξη της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων.
- Από το 2017, δρομολόγηση σειράς τακτικών συνεδριάσεων ανταλλαγής πληροφοριών, προσανατολισμένων στη δράση, με άλλους παγκόσμιους χορηγούς και επενδυτές (του ιδιωτικού

και του δημόσιου τομέα) που δραστηριοποιούνται σε διακρατική βάση για την υποστήριξη της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων (ανεξαρτήτως της τοπικής τους θέσης):

- Υποστήριξη, από κοινού με τη γερμανική κυβέρνηση, που έχει αναλάβει την προεδρία της ομάδας G20 από το φθινόπωρο του 2016, της προώθησης ειδικών πολιτικών για την υποστήριξη επιχειρήσεων/δραστηριοτήτων και κοινωνικών επιχειρήσεων χωρίς αποκλεισμούς [όπως αναφέρεται στο Inclusive Business Framework (πλαίσιο για επιχειρήσεις χωρίς αποκλεισμούς) της G20] προκειμένου να αντικατοπτρίζουν καλύτερα τις διαφορές ως προς το σύνολο αξιών, τις αρχές και τον λόγο ύπαρξης των οργανισμών αυτών.

Σύσταση13: Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η ΕΥΕΔ θα πρέπει να ενσωματώσουν την παροχή υποστήριξης ειδικά προσαρμοσμένης ανάλογα με τις ανάγκες σε όλες τις υφιστάμενες και μελλοντικές πολιτικές και πρωτοβουλίες και στις διεθνείς διαπραγματεύσεις για την προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης (συνεργασία και ανάπτυξη, εξωτερική πολιτική, εμπορική πολιτική, πολιτική γειτονίας κ.λπ.) και να εντάξουν τις κοινωνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική οικονομία στον ευρύτερο στρατηγικό σχεδιασμό, με στόχο την οικοδόμηση υποστηρικτικών οικοσυστημάτων, όπως προκύπτει από τους πυλώνες της πρωτοβουλίας για την κοινωνική επιχειρηματικότητα. Οι σχετικές δράσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν τα εξής:

- Διάθεση, στον επόμενο κύκλο προγραμματισμού, άμεσης και έμμεσης χρηματοδότησης ειδικά για οργανισμούς της κοινωνικής οικονομίας, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών επιχειρήσεων, σε τρίτες χώρες, από κοινού με κυβερνήσεις και οργανώσεις υποστήριξης και χρηματοδότησης για κοινωνικούς σκοπούς και δρομολόγηση συγκεκριμένων συνεργασιών με άλλους παγκόσμιους εταίρους για τη μόχλευση της χρηματοδότησης της ΕΕ και την ενίσχυση του αντίκτυπου των αντίστοιχων προγραμμάτων.
- Αύξηση της ευαισθητοποίησης, κυρίως των κυβερνήσεων τρίτων χωρών, σχετικά με τον ρόλο τον οποίο διαδραματίζουν η κοινωνική οικονομία και οι κοινωνικές επιχειρήσεις στην επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης, καθώς και σχετικά με τις δυνατότητες της ανταλλαγής μάθησης, καινοτομίας και συνεργασίας μεταξύ Βορρά-Νότου, Νότου-Βορρά ή Νότου-Νότου μέσω της παροχής παραδειγμάτων επιτυχημένης αναπαραγωγής καινοτόμων λύσεων και μοντέλων για την κοινωνική οικονομία και τις κοινωνικές επιχειρήσεις, καθώς και του αντίκτυπού τους.
- Ενσωμάτωση της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων στην αναθεωρημένη ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη για την ανάπτυξη και στις θέσεις της Ευρώπης στις διεθνείς διαπραγματεύσεις, στις εμπορικές συμφωνίες και στα Ηνωμένα Έθνη.
- Διοργάνωση εκδηλώσεων σε επίπεδο αγοράς για τη διασύνδεση των κοινωνικών επιχειρήσεων με το διεθνές οικοσύστημα χρηματοδότησης και για τη διευκόλυνση σημαντικών επενδύσεων σε αναπτυσσόμενες χώρες, καθώς και τη συμμετοχή άλλων οργανισμών της κοινωνικής οικονομίας στον καθορισμό χρηματοοικονομικών μέσων που ανταποκρίνονται στις ανάγκες τους.

